

ความรู้ ความพึงพอใจ และพฤติกรรมการบริโภคอาหารในร้านจำหน่ายอาหารของบุคลากร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี Knowledge, Satisfaction and Food Consumption Behavior in Food Shops of Personnels of Queen Sirikit National Institute of Child Health

เพชรบุรี รัตนประทีปพร¹ และอมรรัตน์ เจริญชัย²

Phetchaburi Ratanaprattipporn¹ and Amornrat Chateonchai²

¹ นักศึกษามหาบัณฑิต สาขาเกษตรศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

E-mail: phetchaburi.p@gmail.com

² ศาสตราจารย์ ดร.อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาเกษตรศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

E-mail: Amornrat@yahoo.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารของบุคลากรในร้านจำหน่ายอาหาร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อร้านจำหน่ายอาหาร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี 3) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารของบุคลากรในร้านจำหน่ายอาหาร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของบุคลากรในร้านจำหน่ายอาหาร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี 5) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจ กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของบุคลากรในร้านจำหน่ายอาหาร ประชากรที่ศึกษา คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี จำนวน 315 คน จากบุคลากรที่เข้ามาใช้บริการร้านจำหน่ายอาหารที่สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรของสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารอยู่ในระดับดี คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจต่อร้านจำหน่ายอาหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการบริโภคอาหารโดยภาพรวม ปฏิบัติอยู่ในระดับบางครั้ง ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารกับพฤติกรรมการบริโภคอาหาร ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจร้านจำหน่ายอาหาร กับพฤติกรรมการบริโภคอาหาร ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ข้อเสนอแนะจากการวิจัยให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคอาหาร เพื่อให้บริโภคอาหารที่ดีต่อสุขภาพมากขึ้น

คำสำคัญ : ความรู้ ความพึงพอใจ พฤติกรรมการบริโภคอาหาร

Abstract

The objectives of this thesis were to study 1) Eating knowledge 2) satisfaction in the Food Shops at Queen Sirikit National Institute of Child Health (QSNICH) 3) food consumption behavior 4) T Relationship of eating knowledge and food consumption behavior 5) the correlation between satisfaction in the Food Shops at QSNICH and food consumption behavior. The study was conducted with 315 staffs

QSNICH who served in the Food shops at QSNICH. The research instruments used were the personal data questionnaire. Data analysis was presented in frequency, average, standard deviation and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient. Results indicated that average scores as calculated by mean percent for eating knowledge was shown at good level. Most of the staffs had medium level satisfaction of food shops and the food consumption behavior was shown at sometime level. In terms of the relation of eating's knowledge and food consumption behavior there was no significant associations. In addition the correlation between satisfaction in food shops at QSNICH and food consumption behavior had no significant association. The suggestion for this research was to promot activity to change food consumption behavior to increased eatting healthy food.

Keywords : Knowledge, Satisfaction, Food consumption behavior

1. บทนำ

จากการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจสังคมการเมือง วัฒนธรรม และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมเมืองทำให้ประชาชนในปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของตนเอง และครอบครัว แต่ละครอบครัวต้องต่อสู้กับชีวิตและความ เป็นอยู่ให้ดีขึ้น ทำให้ไม่มีเวลาดูแลสุขภาพตนเอง รวมถึง มีพฤติกรรมบริโภคอาหารไม่ถูกต้อง เช่น หันมาบริโภค อาหารสำเร็จรูปมากขึ้น การบริโภคอาหารไม่ครบ 5 หมู่ บริโภคอาหารมากเกินไป และรับประทานอาหารไม่เป็น เวลา ทำให้เกิดการเจ็บป่วยด้วยโรคต่างๆ เช่น โรคกระเพาะ อาหาร โรคขาดสารอาหาร โรคอ้วน โรคภาวะโภชนาการเกิน โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง เป็นต้น [1]

ประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2550 พบผู้ป่วยในโรงพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่ป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง อัตราป่วยสูงเรียงจากลำดับจากมากไปน้อย คือ โรคความดัน โลหิตสูง รองมาคือโรคเบาหวาน โรคหัวใจขาดเลือดและ โรคหลอดเลือดสมอง มีอัตราป่วย 782.38, 654.44, 262.32 และ 206.34 ต่อแสนประชากร และมีแนวโน้มว่า จะพบผู้ป่วยสูงมากขึ้น ปัญหาดังกล่าวสืบเนื่องจากภาวะ อ้วนลงพุงซึ่งทำให้เกิดโรคที่บั่นทอนคุณภาพชีวิตและก่อให้เกิด การสูญเสียค่าใช้จ่ายสูงในการดูแลรักษา ถ้าสามารถ ลดน้ำหนักตัวลงได้เพียงร้อยละ 6 ของน้ำหนักตัวที่เคยเป็น

จะสามารถลดอุบัติการณ์ของโรคเบาหวานได้ถึงร้อยละ 40 – 60 และถ้าสามารถลดขนาดของรอบเอวได้ทุกๆ 5 เซนติเมตรจะช่วยลดโอกาสเกิดโรคเบาหวาน 3 – 5 เท่า และโรคไม่ติดต่อโรคเรื้อรังอื่นๆ ได้

ความรู้ทางด้านภาวะโภชนาการของบุคคลนับเป็นสิ่ง ที่สำคัญยิ่ง เพราะความรู้มีผลต่อการกำหนดพฤติกรรมการ บริโภค ซึ่งส่งผลต่อภาวะโภชนาการทางด้านร่างกาย โดยเฉพาะปัญหาโภชนาการเกินและโรคเรื้อรังเกี่ยวกับการกิน อันเป็นปัญหาสำคัญต่อสุขภาพที่ทำให้เกิดการเจ็บป่วยและ การตายก่อนเวลาอันสมควร สาเหตุของปัญหาโภชนาการ ดังกล่าวเกิดจากประชาชนขาดข้อมูลที่ถูกต้อง และเข้าใจถึง ข้อมูลด้านอาหารและโภชนาการจึงนำไปสู่พฤติกรรมการบริโภค ที่ไม่เหมาะสม

บุคคลที่อยู่ในวัยทำงาน ควรให้ความสำคัญในการบริโภค อาหาร ควบคู่กับการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ก็จะทำให้ ร่างกายแข็งแรงปราศจากโรคภัยไข้เจ็บและสามารถทำงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ วัยทำงานเป็นวัยที่กำลังสร้างครอบครัว จึงควรใส่ใจในการบริโภคอาหาร เพื่อให้ร่างกายมีส่วน ที่เหมาะสม ไม่เป็นโรคอ้วน หรือผอมจนขาดสารอาหาร โภชนาการที่ดีมีส่วนให้จิตใจเข้มแข็ง มีความมั่นคงในอารมณ์ ไม่เหนื่อย หรือท้อแท้ง่าย มีความแจ่มใส และกระตือรือร้น ในชีวิต ปรับตนเข้ากับสังคมหรือสิ่งแวดล้อมได้ง่าย และ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์เร็วกว่าผู้ที่มีภาวะทางโภชนาการ

บทควาณวิจัย

ความรู้ ความพึงพอใจ และพฤติกรรมการบริโภคอาหารในร้าน
จำหน่ายอาหารของบุคลากร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี

ที่ไม่ดี และมีผลต่อการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ [2]

สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินีที่ให้การดูแลรักษาผู้ป่วย ภายใต้การดูแลโดยตรงของแพทย์ซึ่งในสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินีจะประกอบไปด้วยบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะทางหลายด้าน เพื่อให้บริการกับผู้ป่วย ดังนั้นบุคลากรในสถาบันจึงควรจะมีสุขภาพดี มีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร และมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ดีด้วย เพราะบุคลากรเหล่านี้จะเป็นจะได้นำความรู้มาปฏิบัติใช้กับตนเอง และสามารถที่จะถ่ายทอดความรู้แก่ผู้อื่นได้ ผู้ศึกษาในฐานะที่เป็นบุคลากรคนหนึ่งในสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี จึงอยากมีความประสงค์ให้บุคลากรในสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินีมีสุขภาพร่างกายที่ดี มีความรู้ และพฤติกรรมในการบริโภคอาหารที่ถูกต้อง และเหมาะสม และร้านจำหน่ายอาหารสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี เป็นที่จำหน่ายอาหารสำหรับเจ้าหน้าที่สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี และบุคคลทั่วไป ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความรู้ ความพึงพอใจ และพฤติกรรมการบริโภคอาหารในร้านจำหน่ายอาหารของบุคลากร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี เพื่อนำมาหาแนวทางในการส่งเสริมความรู้ และพฤติกรรมในการบริโภคอาหาร และนำผลวิจัยความพึงพอใจที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงร้านจำหน่ายอาหารสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี เพื่อสุขภาพที่ดีของบุคลากรของสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินีที่ดีต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารของบุคลากรในร้านจำหน่ายอาหาร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี

2.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อร้านจำหน่ายอาหารสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี

2.3 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารของบุคลากรในร้านจำหน่ายอาหาร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี

2.4 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของบุคลากรในร้านจำหน่ายอาหาร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี

2.5 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของบุคลากรในร้านจำหน่ายอาหาร

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 1,480 คน [3]

2) กลุ่มตัวอย่างคือบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี จำนวน 315 คน ซึ่งได้จากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกรณีที่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน (Finite Population) โดยใช้สูตรทอยามาเน่ แล้วดำเนินการเลือกแบบบังเอิญ (Accidental sampling) จากบุคลากรที่เข้ามาใช้บริการร้านจำหน่ายอาหาร

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ ศาสนา วุฒิการศึกษา การปฏิบัติงาน รายได้ต่อเดือน และโรคประจำตัวของบุคลากร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร จำนวน 15 ข้อ (มีคะแนนเต็ม 15 คะแนน) ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก คือ ใช่ ไม่ใช่ และไม่ทราบ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อร้านจำหน่ายอาหาร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมีเกณฑ์ 5 ระดับตามแนวของลิเกิร์ต [4]

ตอนที่ 4 แบบสอบถามพฤติกรรมการบริโภคอาหาร มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งมีเกณฑ์ 5 ระดับ ตามแนวของลิเกิร์ต [4]

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครถึงผู้อำนวยการสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากบุคลากรของสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี ที่มาใช้บริการร้านจำหน่ายอาหาร ซึ่งดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ และวิธีการตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) ข้อมูลทั่วไปของบุคลากร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วสรุปออกมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage)

2) ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก ใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วสรุปออกมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage)

3) ความพึงพอใจของบุคลากรที่มีต่อร้านจำหน่ายอาหารสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4) พฤติกรรมการบริโภคอาหาร มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5) การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของบุคลากรในร้านจำหน่ายอาหาร ใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

6) การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่อร้านจำหน่ายอาหาร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของบุคลากร ใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

4. ผลการวิจัย

4.1 ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร

ผลการวิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารในร้านจำหน่ายอาหารของบุคลากร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละ จำแนกตามระดับคะแนน ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร

ระดับคะแนนความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร	จำนวน	ร้อยละ
ระดับดี คะแนนสูงกว่าร้อยละ 80 (ตอบถูก 12-15 ข้อ)	273	86.66
ระดับปานกลาง คะแนนระหว่างร้อยละ 60-79 (ตอบถูก 9-11 ข้อ)	42	13.34
รวม	315	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า บุคลากรของสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร อยู่ในระดับดี จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 86.66 และมีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 13.34 ตามลำดับ

4.2 ความพึงพอใจที่มีต่อร้านจำหน่ายอาหารในสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อร้านจำหน่ายอาหารสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี โดยแสดงเป็นภาพรวมและรายด้าน ปรากฏผลดังตารางที่ 2

บทควาณวิจัย

ความรู้ ความพึงพอใจ และพฤติกรรมการบริโภคอาหารในร้าน
จำหน่ายอาหารของบุคลากร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจต่อร้านจำหน่ายอาหาร สถาบัน
สุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินีโดยภาพรวม
และรายด้าน

ความพึงพอใจ ต่อร้าน จำหน่ายอาหาร ในสถาบัน สุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึง พอใจ
ด้านลักษณะอาหาร	3.14	0.75	ปานกลาง
ด้านราคา	3.25	0.84	ปานกลาง
ด้านสถานที่	3.21	0.76	ปานกลาง
ด้านการบริการของร้านจำหน่าย อาหาร	3.31	0.74	ปานกลาง
โดยภาพรวม	3.22	0.67	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า บุคลากรของสถาบันสุขภาพเด็ก
แห่งชาติมหาราชินี มีความพึงพอใจต่อร้านจำหน่ายอาหาร

สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี โดยภาพรวม อยู่ใน
ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับ
ปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากอันดับแรก คือ
ด้านการบริการของร้านจำหน่ายอาหาร รองลงมาคือ ด้าน
ราคา ด้านสถานที่ และด้านลักษณะอาหาร ตามลำดับ

4.3 พฤติกรรมการบริโภคอาหาร ผลการวิจัย พบว่า
โดยภาพรวม บุคลากรของสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติ
มหาราชินี มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารเป็นบางครั้ง เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ ส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมการบริโภค
อาหารเป็นบางครั้ง จำนวน 7 ข้อ รองลงมา มีพฤติกรรมการ
บริโภคอาหารนานๆ ครั้ง จำนวน 5 ข้อ และมีพฤติกรรมการ
บริโภคอาหารบ่อยครั้ง จำนวน 3 ข้อ

4.4 การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้
เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร กับพฤติกรรมการบริโภคอาหาร
ของบุคลากรในร้านจำหน่ายอาหาร สถาบันสุขภาพเด็ก
แห่งชาติมหาราชินี ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้ใช้บริการ
ร้านจำหน่ายอาหาร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี

ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร	พฤติกรรมการบริโภคอาหาร			
	n	r	P-value	ระดับความสัมพันธ์
1. ข้าวกล้องมีประโยชน์มากกว่าข้าวขาว ช่วยป้องกันโรคเหน็บชา	315	.003	.961	ไม่สัมพันธ์กัน
2. การรับประทานแกงกะทิ เป็นประจำทำให้เสี่ยงเป็นโรคอ้วน โรคไขมันในเลือดสูง	315	.245*	.000	สัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ
3. การรับประทานผัก เช่น คื่นช่าย แครอท ฟักทอง มะเขือเทศ ฯลฯ ช่วยเพิ่มกากใยอาหารและทำให้ระบบขับถ่ายดีขึ้น	315	-.126*	.025	สัมพันธ์ระดับต่ำ
4. อาหารประเภทผัด ควรใช้น้ำมันถั่วเหลือง น้ำมันรำข้าว	315	.234*	.000	สัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ
5. การรับประทานเนื้อสัตว์ติดมัน หรืออาหารที่มีไขมันสูง จะทำให้ น้ำหนักตัวลดลงและไม่อ้วน	315	.100	.076	ไม่สัมพันธ์กัน
6. การรับประทานของทอด เช่น ไก่ทอด หมูทอด กุ้งทอด มีความเสี่ยงเป็นโรคอ้วน	315	-.269*	.000	สัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ
7. ควรรับประทานกล้วยเตี๋ยวเส้นหมี มากกว่ากล้วยเตี๋ยวเส้นใหญ่ เพราะมีปริมาณไขมันน้อยกว่า	315	.111*	.049	สัมพันธ์ระดับต่ำ

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร	พฤติกรรมการบริโภคอาหาร			
	n	r	P-value	ระดับความสัมพันธ์
8. การเติมน้ำปลา/น้ำตาลเพิ่มในอาหารก่อนบริโภคเป็นประจำ ทำให้เสี่ยงเป็น โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน	315	.033	.555	ไม่สัมพันธ์กัน
9. การรับประทานอาหารรสจัดจะเป็นประโยชน์กับสุขภาพ	315	-.019	.740	ไม่สัมพันธ์กัน
10. การรับประทานผลไม้ที่หวานน้อย เช่น ฝรั่ง แอปเปิ้ล แดงโม ส้ม ชมพู ทำให้ระบบขับถ่ายดีเป็นปกติ	315	-.167*	.003	สัมพันธ์ระดับต่ำ
11. การรับประทานขนมหวาน เช่น กล้วยบวชชี ลอดช่องน้ำกะทิ น้ำแข็งไส ฯลฯ เป็นประจำ ทำให้ได้รับสารอาหารครบถ้วน	315	-.045	.426	ไม่สัมพันธ์กัน
12. การดื่มน้ำอัดลม น้ำชาเขียว เป็นประจำ ทำให้เสี่ยงเป็น โรคอ้วน และโรคเบาหวาน	315	.075	.186	ไม่สัมพันธ์กัน
13. น้ำผลไม้ปั่นมีประโยชน์มากกว่าผลไม้สด	315	-.049	.387	ไม่สัมพันธ์กัน
14. การรับประทานอาหารปิ้งย่าง ที่มีส่วนไหม้ติด ทำให้สะสมสารก่อมะเร็ง	315	-.073	.199	ไม่สัมพันธ์กัน
15. การรับประทานอาหารที่สะอาด และปรุงสุกใหม่ สามารถป้องกันโรคท้องร่วงได้	315	.066	.246	ไม่สัมพันธ์กัน
โดยภาพรวม	315	.062	.275	ไม่สัมพันธ์กัน

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร โดยภาพรวม กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้ใช้บริการร้านจำหน่ายอาหาร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี มีค่า $P = .275$ ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร โดยภาพรวม ไม่มีความสัมพันธ์ กับพฤติกรรมการบริโภค

อาหารของผู้มาใช้บริการร้านจำหน่ายอาหาร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.5 การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่อร้านจำหน่ายอาหาร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้ใช้บริการร้านจำหน่ายอาหาร ดังตารางที่ 4

บทควาณวิจัย

ความรู้ ความพึงพอใจ และพฤติกรรมการบริโภคอาหารในร้าน
จำหน่ายอาหารของบุคลากร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี

ตารางที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่อร้านจำหน่ายอาหาร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี
กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้ใช้บริการ โดยภาพรวม และรายด้าน

ความพึงพอใจต่อร้านจำหน่ายอาหาร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี	พฤติกรรมการบริโภคอาหาร			
	n	r	P-value	ระดับความสัมพันธ์
ด้านลักษณะอาหาร	315	-.042	.457	ไม่สัมพันธ์กัน
ด้านราคา	315	-.097	.087	ไม่สัมพันธ์กัน
ด้านสถานที่	315	-.041	.470	ไม่สัมพันธ์กัน
ด้านการบริการของร้านจำหน่ายอาหาร	315	-.061	.283	ไม่สัมพันธ์กัน
โดยภาพรวม	315	-.071	.212	ไม่สัมพันธ์กัน

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่อร้านจำหน่ายอาหาร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี โดยภาพรวม กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้มาใช้บริการ มีค่า $P = .212$ ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ความพึงพอใจต่อร้านจำหน่ายอาหาร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี โดยภาพรวม ไม่มีความสัมพันธ์ กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้มาใช้บริการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารผลการวิจัยพบว่าทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพได้รับข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอรวมทั้งได้มีการอบรมหลักสูตรโภชนาการบ่อยครั้ง มีการจัดกิจกรรม 5ส อยู่เนืองๆ มีการสนับสนุนบุคลากรให้ศึกษาต่อทางด้านสาขาอาหารและโภชนาการ เพื่อจะได้กลับมาพัฒนาระบบสุขภาพของผู้ป่วย ทางด้านอาหารทั้ง 3 มื้อในแต่ละวัน ให้ถูกหลักทางโภชนาการ ดังนั้นด้วยประสบการณ์ ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการบริโภค

อาหารของบุคลากรอยู่ในเกณฑ์ดี จึงส่งผลให้มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารดีไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับขณานิษฐ์ [5] ได้ทำการศึกษาเรื่องพฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการบริโภค อาหารของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสตรีวิทยา 2 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารอยู่ในระดับดี

5.2 ความพึงพอใจที่มีต่อร้านจำหน่ายอาหาร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรของสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี มีความพึงพอใจต่อร้านจำหน่ายอาหารสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี โดยภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากอันดับแรก คือ ด้านการบริการของร้านจำหน่ายอาหาร รองลงมาคือ ด้านราคา ด้านสถานที่ และด้านลักษณะอาหาร และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับวรารัณดา [6] ได้ศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อร้านอาหารยาแช่บในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริโภคมีความพึงพอใจและความจงรักภักดีต่อตราสินค้ายาแช่บโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

5.3 พฤติกรรมการบริโภคอาหาร ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวม บุคลากรของสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารเป็นบางครั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารเป็นบางครั้ง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาชีพที่ถูกจำกัดด้วยเวลา ต้องปฏิบัติงานเป็นกะ และแข่งกับเวลา ดังนั้นในสภาวะเร่งรีบ ทำให้การบริหารจัดการอาหารในแต่ละมื้อไม่สามารถพิถีพิถันได้ จึงส่งผลให้พฤติกรรมการบริโภคอาหารไม่เหมาะสม ถึงแม้จะรู้ว่าอาหารบางชนิดไม่มีประโยชน์ก็ตาม สอดคล้องกับเบญจมาศ [7] ได้ศึกษาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษา พบว่า ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพในระดับปานกลาง

5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของบุคลากรในร้านจำหน่ายอาหาร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี ผลการวิจัย พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร โดยภาพรวม กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของบุคลากรในร้านจำหน่ายอาหาร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี ไม่มีความสัมพันธ์ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 6 ข้อ คือ 1) การรับประทานแกงกะทิเป็นประจำ ทำให้เสี่ยงเป็นโรคอ้วน โรคไขมันในเลือดสูง 2) การรับประทานผัก เช่น คะน้า แครอท ฟักทอง มะเขือเทศ ฯลฯ ช่วยเพิ่มกากใยอาหาร และทำให้ระบบขับถ่ายดีขึ้น 3) อาหารประเภทผัด ควรใช้น้ำมันถั่วเหลือง น้ำมันรำข้าว 4) การรับประทานของทอด เช่น ไก่ทอด หมูทอด กุ้งทอด มีความเสี่ยงเป็นโรคอ้วน 5) ควรรับประทานกล้วยเตี๋ยเส้นหมี มากกว่ากล้วยเตี๋ยเส้นใหญ่ และ 6) การรับประทานผลไม้ที่หวานน้อย เช่น ฝรั่ง แอปเปิ้ล แตงโม ส้ม ชมพู ทำให้ระบบขับถ่ายดีเป็นปกติ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก บุคลากรของสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี เป็นบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ จึงทำให้ได้รับข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ

การบริโภคอาหารอย่างสม่ำเสมอ จึงเกิดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบริโภคอาหารอยู่ในระดับดี ส่งผลให้มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารดีตามไปด้วย แต่บางครั้งด้วยอาชีพ และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ ที่ถูกจำกัดด้วยเวลา จึงไม่สามารถที่จะเลือกอาหารที่บริโภคได้ จึงทำให้ความรู้ ไม่สามารถเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้ใช้บริการได้สอดคล้องกับอนุกุล [8] ได้ศึกษาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการวิจัย พบว่า ความรู้ และพฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.5 ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่อร้านจำหน่ายอาหาร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของบุคลากรในร้านจำหน่ายอาหาร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจต่อร้านจำหน่ายอาหาร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี โดยภาพรวม กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของบุคลากร มีค่า $P = .212$ ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ความพึงพอใจต่อร้านจำหน่ายอาหาร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี โดยภาพรวม และรายด้าน ไม่มีความสัมพันธ์ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ข้อ คือ 1) คุณภาพวัตถุดิบ 2) มีป้ายบอกราคาที่เห็นได้ชัดเจน และ 3) บริการด้วยความเต็มใจ ถึงแม้ว่าบุคลากรจะมีความพึงพอใจต่อคุณภาพวัตถุดิบของอาหาร ราคาของอาหาร มีป้ายกำกับ และร้านจำหน่ายมีการบริการด้วยความเต็มใจก็ตาม แต่เนื่องจากร้านจำหน่ายอาหารภายในสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ จึงทำให้มีนักโภชนาการคอยตรวจสอบคุณภาพของอาหาร รวมทั้งกำหนดราคาให้เหมาะสมกับคุณภาพของอาหาร และจากการที่ถูกกำหนดโดยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้เมนูของอาหารไม่มีความหลากหลาย ไม่มีความ

บทควาณวิจัย

ความรู้ ความพึงพอใจ และพฤติกรรมการบริโภคอาหารในร้าน
จำหน่ายอาหารของบุคลากร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี

แปลกใหม่ ผู้รับประทานจึงเกิดความรู้สึกเบื่ออาหาร รวมทั้งบรรยากาศร้านจำหน่ายอาหารก็ไม่เอื้อต่อการนั่งรับประทานอาหาร เนื่องจากความรู้สึกของคนส่วนใหญ่จะไม่ชินกับร้านอาหารที่ตั้งอยู่ในโรงพยาบาล หน่วยงานควรปรับปรุงแก้ไข โดยให้ร้านจำหน่ายอาหารสร้างความพึงพอใจให้ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจสูงสุด เช่น เพิ่มเมนูของอาหารให้มีหลากหลายมากขึ้น มีรสชาติที่ดี ราคาเหมาะสม จัดให้มีโต๊ะเก้าอี้ให้เพียงพอต่อจำนวนผู้มาใช้บริการ อันจะทำให้บุคลากรมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ดีต่อไป

3) สร้างความตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องการบริโภคอาหาร เพราะหากบุคลากรมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ดี ก็จะสามารถนำสิ่งที่ปฏิบัติไปเผยแพร่ให้กับคนไข้หรือคนรอบข้างได้ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีความรู้ เข้าใจในเรื่องการบริโภคอาหารที่มีประโยชน์ และหลีกเลี่ยงอาหารที่จะส่งผลเสียต่อสุขภาพในอนาคตได้

ข้อเสนอแนะ

1) จากผลการวิจัย พบว่า บุคลากรของสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี ส่วนใหญ่มีความรู้ดี แต่ยังมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารไม่เหมาะสมเป็นบางครั้ง ซึ่งชี้ให้เห็นว่าในทางปฏิบัติยังไม่ให้ความสำคัญในการบริโภคอาหารเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจจะด้วยอาชีพที่ถูกจำกัดด้วยเรื่องเวลา เพราะต้องเร่งรีบปฏิบัติหน้าที่ของตน ถึงแม้จะมีประสบการณ์ และมีความรู้ทางด้านโภชนาการมากอยู่แล้วก็ตาม ดังนั้นควรมีการปรับปรุง โดยการให้ข้อมูลข่าวสารให้ตระหนักถึงความสำคัญของการที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย พร้อมกับการให้ความรู้ในเรื่องข้อปฏิบัติการรับประทานอาหารเพื่อสุขภาพ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดอาหารให้มีสัดส่วนพอเหมาะในแต่ละวัน

2) จากผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อร้านจำหน่ายอาหาร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินีอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้เสนอหน่วยงาน เพื่อให้ร้านจำหน่ายอาหารภายในสถาบัน

สุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี ปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจสูงสุด เช่น เพิ่มชนิดของอาหารให้มีหลากหลายมากขึ้น มีรสชาติที่ดี ราคาเหมาะสม จัดให้มีโต๊ะเก้าอี้ให้เพียงพอต่อจำนวนผู้มาใช้บริการ อันจะทำให้บุคลากรมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ดีต่อไป

3) สร้างความตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องการบริโภคอาหาร เพราะหากบุคลากรมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ดี ก็จะสามารถนำสิ่งที่ปฏิบัติไปเผยแพร่ให้กับคนไข้หรือคนรอบข้างได้ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีความรู้ เข้าใจในเรื่องการบริโภคอาหารที่มีประโยชน์ และหลีกเลี่ยงอาหารที่จะส่งผลเสียต่อสุขภาพในอนาคตได้

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรมอนามัย. (2548). โภชนบัญญัติ. นนทบุรี : กระทรวงสาธารณสุข.
- [2] พุทธชาติ นามเวียง. (2550). โปรแกรมการออกกำลังกายเพื่อการส่งเสริมสุขภาพบุคลากรโรงพยาบาลขอนแก่น กลุ่มระดับไขมันในเลือดสูง ประจำปี 2550. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สารสนเทศการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- [3] สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี. (2560). จำนวนบุคลากร. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายทรัพยากรบุคคล สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี.
- [4] Likert, Rensis. (1999). The Method of Construction and Attitude Scale, Reading in Attitude Theory and Measurement. New York: McGraw-Hill Book Company.
- [5] ชญานิษฐ์ ธรรมธิฐาน. (2543). พฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการบริโภค อาหารของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสตรีวิทยา 2 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์. สาขาวิชาสุขศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- [6] วรางคณา ครอบปรัชญา. (2550). ทักษะคิดและพฤติกรรม
ผู้บริโภคที่มีต่อร้านอาหารแช่บในเขตกรุงเทพมหานคร.
ค้นคว้าอิสระ. สาขาวิชาการตลาด บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [7] เบญจมาศ คำตา. (2552). ความรู้ ทักษะคิด และ
พฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพของครูโรงเรียน
มัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์.สาขา
คหกรรมศาสตร์. คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์.
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- [8] อนุกุล พลศิริ. (2551). ความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรม
การบริโภคอาหารของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง.
วารสารวิจัยรามคำแหง ปีที่ 11 ฉบับพิเศษ 1 เดือน
กรกฎาคม – ธันวาคม 2551 หน้า 49. มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.